

Limburgse pianist Kasper Schonewille reist in spoor van Felix Mendelssohn naar ruig Schots landschap om idool beter te leren kennen

Ubachsberg - Pianist Kasper Schonewille (30) is idolaat van de Duitse componist Felix Mendelssohn die in de negentiende eeuw als een genie gold. Om zijn idool nog beter te leren kennen, heeft Schonewille dezelfde Schotse reis gemaakt als Mendelssohn in 1829. „En op de plekken waar hij toen landschapstekeningen heeft gemaakt, heb ik dat ook gedaan. Daar heb ik zelfs speciaal tekenles genomen.”

Ivar Hoekstra

Iedereen heeft wel een idool of ooit gehad. Maar waar het dan vaak blijft bij posters aan de tienerkamerwand en later de biografieën van je held in je boekenkast, daar gaat de in Ubachsberg opgegroeide Kasper Schonewille nog een stuk verder. De pianist is zo onder de indruk van Felix Mendelssohn dat hij de Schotse reis kopieert die het toen twintig jaar oude Duitse wonderkind in 1829 ondernam. Niet alleen omdat die reis Mendelssohn inspireerde tot zijn meesterwerken de *Schotse symfonie* en de *Hebriden*-ouverture maar ook om de tekeningen die de componist daar maakte van het Schotse landschap. „Want hij kon ook fantastisch aquarelleren en tekenen. Voor ik naar Schotland ben gegaan, heb ik tekenlessen genomen en op de plekken waar Mendelssohn tekeningen maakte heb ik dat ook gedaan. Gelukkig bleken veel van die plekken in tweehonderd jaar weinig veranderd. Hooguit bleek het aantal struiken en bomen wat vermeerderd.”

De reis leverde Schonewille nog meer inzicht in zijn idool op. „Ik kan nu zijn *Schotse symfonie* en de *Hebriden*-ouverture beter begrijpen, dat zijn best complexe en vreemde stukken als je ze voor het eerst hoort, bijna impressionistisch. Nu ik zelf in dat ruige, prachtige Schotse landschap ben geweest en de inspiratiebron achter de muziek heb ervaren, kan ik de werken veel beter duiden. De tekeningen dienden voor Mendelssohn als herinnering. Het was lastig voor hem om in Duitsland terug te keren naar de Schotse sferen. Het komt vaker voor dat mensen met een groot talent voor het ene vak, ook vaak in andere disciplines kunnen excelleren. Ik verbaasde mij erover hoe snel ik vorderingen maakte in de tekenkunst.”

Barbaarser

Omdat Mendelssohn in zijn schetsboeken exact uit de doeken deed welke plekken hij in Schotland aandeed, kon Schonewille, samen met zijn vriendin, het spoor van zijn idool nauwkeurig volgen. „Het was haast ontroerend om dezelfde sfeer op te snuiven als Mendelssohn destijds. Inclusief het typische Schotse weer. Al waren de reisomstandigheden voor de Duitser veel barbaarser, in 1829 was reizen door Schotland geen pretje. Hij heeft het in zijn reisverslagen over dagenlang in open koetsen zitten waarin de regen de reizigers onbarmhartig geselde. En in de herbergen waar hij sliep, liep het water zo zijn kamer binnen. Hij kreeg daar slechte klompen en whisky was vaak de enige drank voorhanden. Zelfs een nacht in een kajuit zonder eten of bed bleef hem niet bespaard. Maar al die ontberingen deden niets af aan de mystiek van het land, hij vond de reis fantastisch.”

Voor Mendelssohn waren de verhalen over Schotland van de in die dagen befaamde Schotse schrijver en dichter Sir Walter Scott grotendeels reden om naar het land af te reizen. „Die verhalen spraken de romanticus in Mendelssohn heel erg aan. Hij wilde Scott ook ontmoeten en dat is hem ook gelukt. Hij werd echter zeer teleurgesteld doordat Scott heel weinig tijd voor hem vrijmaakte.”

Opvallend: tijdens zijn reis in de voetsporen van zijn idool is de Limburger de naam van de componist/schilder Mendelssohn geen een keer tegengekomen. Alsof er nooit een Duits wonderkind door de Schotse heuvels is getrokken. „Je zag wel heel vaak de schilder William Turner terugkomen of Walter Scott, maar geen woord over Mendelssohn, terwijl die toch prachtige tekeningen heeft gemaakt van het Schotse landschap. Het zal ook wel met wat chauvinisme te maken hebben dat ze liever hun eigen helden voor het voetlicht halen.”

Mozart

Voor Schonewille is het geen discussie, voor hem is Mendelssohn vergelijkbaar met Mozart, het Oostenrijkse wonderkind. „Met het verschil dat Mendelssohn op nog jongere leeftijd diepgang aan zijn werk wist te geven. Dat lukte Mozart pas op latere leeftijd.”

Door zijn Joodse afkomst in een tijd waarin het antisemitisme in Europa hardnekkig aanwezig was, bleek het voor Mendelssohn lastig om breed geliefd te worden. „Al werd hij ook toen al gezien als een genie.” Een genie dat geen lang leven was beschoren. „Hij stierf op zijn 38ste aan een hersenbloeding. Toen was hij al compleet overwerkt en zwaar aangeslagen door de dood van zijn geliefde zus Fanny die een paar maanden voor hem al was overleden, ook aan een hersenbloeding.”

Wat Mendelssohn achterliet, is voor veel jonge musici nog altijd een bron van inspiratie. Voor Schonewille heeft dat geleid tot een in het Amsterdamse concertgebouw opgenomen cd-album dat 19 januari in het Parkstad Limburg Theater in Heerlen wordt gepresenteerd. Een cd met boekje met daarin de Schotse tekeningen van Mendelssohn én die van Schonewille. „Door mijn reis naar Schotland ben ik nog dichterbij tot hem gekomen. Ik denk nu zelfs dat ik Felix mag zeggen, Felix mijn vriend.”

Docu L1 over zoektocht naar idool Mendelssohn

Afgezien van de cd die 19 januari in Heerlen wordt gepresenteerd, komt L1 met een documentaire over de bijzondere reis van Schonewille naar Schotland: 'Kasper en Felix'. „Kasper was ooit te gast in ons Cultuurcafé en toen maakte hij al indruk op mij door zijn jeugdig elan en gedrevenheid”, zegt documentairemaker Wouter Nelissen van L1. „Toen ik hoorde over Kaspers reis naar Schotland en het feit dat hij zelfs tekenlessen had genomen om dezelfde landschapstekeningen te maken als zijn idool Felix Mendelssohn, dacht ik meteen aan een documentaire. Omdat er zoveel dingen samenkomen: de liefde voor muziek, de liefde voor tekenen en dat opgehangen aan een bijzondere reis waarin iemand de voetsporen volgt van zijn idool tweehonderd jaar geleden.”

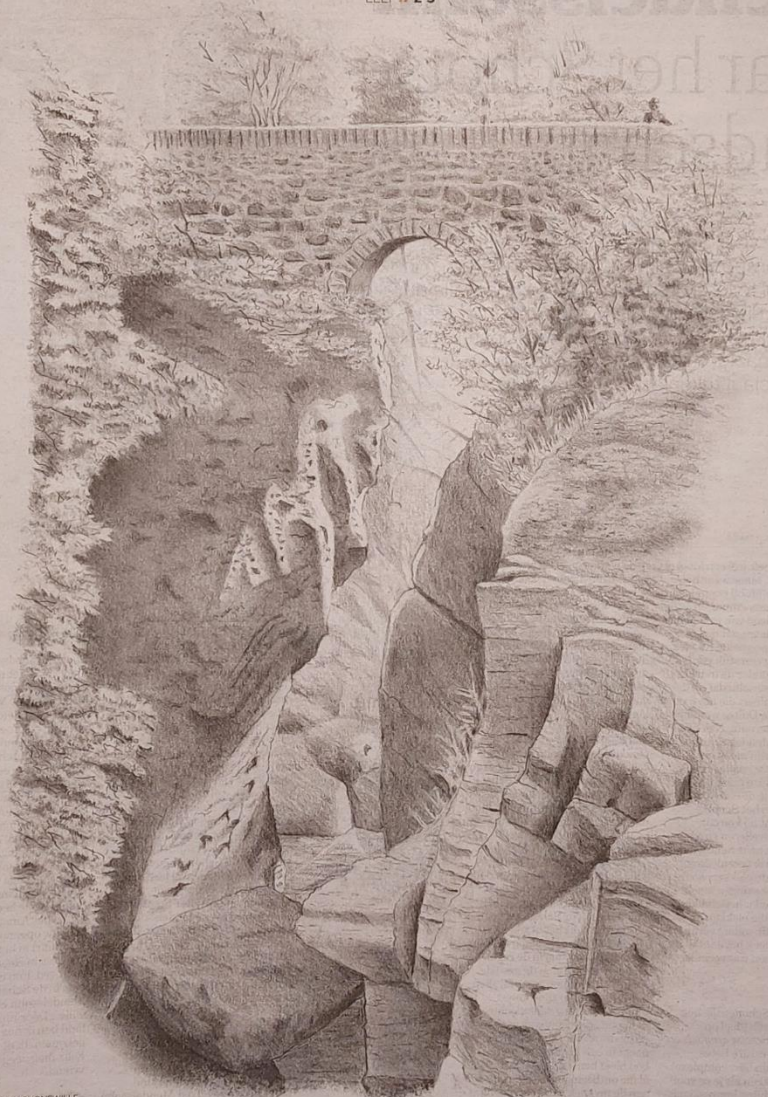
Het bijzondere aan Schonewille is volgens Nelissen dat hij zijn eigen weg kiest. „Optreden op 's werelds grootste concertpodia is niet voor iedereen weggelegd, het is als afgestudeerd conservatoriumstudent heel lastig daartussen te komen. Vaak zie je dat men dan kiest voor een baan als muziekdocent. Kasper heeft een andere manier gevonden om zich te onderscheiden. Door te spelen én te tekenen in dit geval. Zijn toewijding is bewonderenswaardig, hoe hij zich helemaal op Mendelssohn gestort, dat vind ik razend knap en heel bijzonder.”

De documentaire Kasper en Felix is van zaterdag 14 januari tot vrijdag 20 januari op diverse tijdstippen te zien bij L1 (zaterdag 14 januari om 11.55 uur voor het eerst en vrijdag 20 januari om 15.40 voor het laatst)

Leef

Idool achterna naar Schotland

LEEF // 2-3

ILLUSTRATIE KASPER SCHONEWILLE

